

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 421)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ile Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/697)

Not : Tasarı Başkanlıkça, Plan ve Bütçe ile Dışişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

3.11.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-742/4924

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınızda arzı Bakanlar Kurulunca 7.10.2003 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ile Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Bu hususlara ilişkin hareketlerin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümünü önem arzetmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 25 Ağustos 2003 tarihinde Ankara’da “Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol” imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı, gelir unsurları itibariyle ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaşılmaktadır. Böylece, Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mükimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Âkit Devletlerde önlenmesi ile Estonyalı yatırımcılar için Türkiye’nin, Türk yatırımcılar için ise Estonya’nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

22.4.2004

Esas No. : 1/697

Karar No. : 209

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ile Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 22 Nisan 2004 tarihli 35 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesini amaçlayan Anlaşma ile iki ülke arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin gelişebileceği ve bu durumun her iki devletin refahına katkıda bulunacağı düşünülerek, söz konusu Anlaşma, Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>A. Müfit Yetkin</i>
Antalya	İstanbul	Şanhurfa
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Özyol</i>	<i>Nur Doğan Topaloğlu</i>	<i>Mustafa Dünder</i>
Adıyaman	Ankara	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Mehmet Eraslan</i>
Denizli	Elazığ	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>	<i>Ufuk Özkan</i>
İstanbul	İstanbul	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Ören</i>	<i>Nihat Eri</i>	<i>Osman Seyfi</i>
Manisa	Mardin	Nevşehir
Üye		Üye
<i>Öner Ergenç</i>		<i>Emin Koç</i>
Siirt		Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI İLE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 25 Ağustos 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ile Eki Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı V.

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

K. Unakıtan

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı V.

A. Coşkun

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

B. Yıldırım

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI İLE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
GELİR ÜZERİDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilelendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

Madde 1

KAPSANAN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Âkit Devlet veya mahalli idareleri tarafından gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelir unsurların üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Estonya'da:

i) gelir vergisi; (tulumaks);

ii) mahalli gelir vergisi (kohalik tulumaks);

(Bundan böyle "Estonya vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Türkiye'de:

i) gelir vergisi;

ii) kurumlar vergisi;

iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine uygulanan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini öngörmedikçe:

a) “Estonya” terimi, Estonya Cumhuriyetini ifade eder ve coğrafi anlamda kullanıldığında, Estonya'nın egemenlik alanı ile Estonya karasularına bitişik olan ve deniz yatağı, toprak altı ve buralardaki doğal kaynaklarla ilgili olarak Estonya'nın, Estonya Kanunları uyarınca ve uluslararası hukuka uygun olarak üzerinde hak sahibi olduğu diğer bütün sahaları ifade eder.

b) “Türkiye” terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

c) “Bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” terimleri, metnin gereğine göre Estonya veya Türkiye anlamına gelir;

d) “Kişi” terimi, bir gerçek kişi, bir şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;

e) “Şirket” terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Âkit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

g) “Uluslararası trafik” terimi, bir Âkit Devlet teşebbüsü tarafından yalnızca diğer Âkit Devletin sınırları içinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliği hariç olmak üzere gemi veya uçak işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder;

h) “Yetkili makam” terimi:

i) Estonya'da, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini;

ii) Türkiye'de, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini;

İfade eder;

i) “Vatandaş” terimi, bir Âkit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi ve bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir tüzel kişiliği, ortaklığı veya derneği ifade eder.

2. Bu Anlaşmanın bir Âkit Devlet tarafından herhangi bir tarihte uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşıyacak ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır.

Madde 4 **MUKİM**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “bir Âkit Devletin mukimi” terimi, bu Devlet ve mahalli idaresi de dahil olmak üzere o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, kanunî merkez, yönetim yeri, kurumsallaşan yer veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle vergiye tâbi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin mukimi olarak kabul edilecektir;

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. Gerçek kişi dışındaki bir kişi 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu çözümlenmek ve Anlaşmanın bu kişiye ne şekilde uygulanacağını belirlemek için karşılıklı anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmaya varılamaması halinde, bu kişi, Anlaşma hükümlerinden yararlanmak bakımından Âkit Devletlerden hiç birinin mukimi olarak kabul edilmeyecektir.

Madde 5 **İŞYERİ**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından “işyeri” terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. “İşyeri” terimi özellikle şunları kapsamına alır:

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye, ve

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. Bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili kontrol faaliyetleri, yalnızca bu tür şantiye, proje veya faaliyet dokuz ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, “işyeri” teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

a) Teşebbüse ait tesislerin, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca a) ile e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak işe ilişkin sabit yerdeki bütün bu faaliyetlerin bir arada yürütülmesi sonucunda oluşan faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı nitelikte olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Âkit Devlette bir teşebbüs namına hareket ederek bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, söz konusu kişinin faaliyetleri 4 üncü fıkrada belirtilen ve işe ilişkin sabit bir yerden yapılması durumunda bu yeri işyeri haline getirmeyen nitelikteki faaliyetlerden olmadıkça, bu teşebbüsün bu Devlette söz konusu kişinin faaliyetleri dolayısıyla bir işyerine sahip olduğu kabul edilecektir.

6. Bir Âkit Devlet teşebbüsü, diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır. Fakat, söz konusu acentenin faaliyetlerini tamamen veya kısmen bu teşebbüs adına hasretmesi ve bu acente ile bu teşebbüs arasındaki koşullar bağımsız kişiler arasında olması gerekenden farklı olması halinde söz konusu acente bu fıkrada belirtilen anlamda bağımsız statüde bir acente olarak kabul edilmeyecektir. Bu durumda 5 inci fıkra hükümleri uygulanacaktır.

7. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticarî faaliyette bulunan (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Gayrimenkul varlık” terimi, söz konusu varlığın bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacaktır. Gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından kiralınmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. Bir şirketin hisselerine veya diğer şirket haklarına sahip olma, şirketin mülkiyetinde bulunan gayrimenkul varlıklardan yararlanma hakkını da veriyorsa, sözkonusu yararlanma hakkının doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelir, gayrimenkul varlığın bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

5. 1, 3 ve 4 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları bu diğer Devlette, yalnızca işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir. Bununla birlikte, bu işyeri vasıtasıyla yapılan mal veya ticarî eşya satışının aynısının veya benzerinin yapılması veya diğer ticarî faaliyetlerin aynısının veya benzerinin yürütülmesinden elde edilen kazançlar, eğer bu tür satış veya faaliyetlerin işyerinin bulunduğu ülkede vergi vermektен kaçınılacak şekilde oluşturulduğu tespit edilir ise, bu işyerine atfedilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu anda, her iki Âkit Devlette de bu işyerine atfedilecek kazanç, bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun olan giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticarî eşya satın alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

6. Bu maddedeki hiçbir şey, bir Âkit Devletin sigortacılık faaliyetiyle uğraşan herhangi bir kişinin vergilendirilmesine ilişkin kanunlarını (bu Anlaşmanın imza tarihinde yürürlükte olduğu ve genel karakterini etkilemeyecek küçük değişiklikler dışında değiştirilmediği sürece) uygulanmasını engellemeyecektir.

Madde 8

DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir ortak teşebbüse veya uluslararası faaliyet gösteren bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticarî veya malî ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken fakat oluşan veya oluşturulan koşullar nedeniyle teşebbüslerden birinde kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazanç diğer Âkit Devlette vergilendirilen diğer Devletin teşebbüsünün kazancını içermesi ve aynı zamanda ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, iki teşebbüs arasında olması gereken koşullar gözönünde tutularak, sonradan ilk bahsedilen Devletçe yapılan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olması durumunda, diğer Devlet bu belirlemenin yerinde olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden aldığı verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrisafı temettü tutarının % 10 unu aşmayacaktır.

Bu fıkra, bir şirketin, içinden temettü ödenen kazancı ile ilgili olarak vergilendirilmesini etkilemeyecektir.

3. Bu maddede kullanılan “temettü” terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtım yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer haklardan elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan bir Âkit Devlet mukimi şirketin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Âkit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak vergilendirilebilir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Estonya’da bulunan bir sabit yer vasıtasıyla Estonya’da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bu maddenin 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletten gelir veya kazanç elde ettiğinde, bu diğer Devlet temettülerin kendi mukimlerinden birisine ödenmesi veya temettü elde edilmesi ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması durumları hariç olmak üzere, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Aynı şekilde, bu diğer Devlet, ödenen

temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazanç olup olmadığına bakmaksızın bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden dağıtılmayan kazançlara uygulanan bir vergi alamaz.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlet-
te vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de ver-
gilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak
vergi, faizin gayrisafı tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın :

a) Türkiye’de doğan ve Estonya Cumhuriyeti Hükümetine veya Estonya Bankasına (Eesti
Pank) ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Estonya’da doğan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez
Bankasına ödenen faizler Estonya vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan “faiz” terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun
kazancına katılma hakkını tanıyan tanınmasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu
menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetlerinden elde edilen gelirler ile bunların prim ve ik-
ramiyelerini ifade eder. Geç ödemelerden kaynaklanan gecikme cezaları, bu maddenin amaçları
bakımından faiz olarak nitelendirilmeyecektir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette
yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Estonya’da
bulunan sabit bir yer vasıtasıyla Estonya’da serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu
faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci, 2 nci
ve 3 üncü fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü mad-
de hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devlet mukimi tarafından ödenen faizin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul
olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir
Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere
sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu faizin, iş-
yerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi
ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda
ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son
bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de
dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedel-
leri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o
Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı
diğer Âkit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi :

a) sınaî, ticarî veya bilimsel teçhizatın kullanım hakkı karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedellerinin gayrisafî tutarının % 5 ini,

b) tüm diğer durumlarda gayrimaddî hak bedellerinin gayrisafî tutarının % 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan “gayrimaddî hak bedelleri” terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon yayınlarında kullanılan filmler veya bantlar dahil olmak üzere edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı veya sınaî, ticarî veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikimi için veya sınaî, ticarî veya bilimsel teçhizatın kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında yapılan her türlü ödemeleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Estonya’da bulunan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit Devlet mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelini ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddî hak bedelini ödemeye neden olan yükümlülük ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddî hak bedeli bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu gayrimaddî hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aşmışta, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların veya değeri esas itibarıyla bu gayrimenkullerden kaynaklanan bir şirketin hisse senetlerinin elden çıkarılmasından sağlanan gelir veya kazançlar bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerine ait menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer âkit devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların veya sözkonusu gemi veya uçakların işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukimi olan bir gerçek kişinin, serbest meslek faaliyeti veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Âkit Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla düzenli olarak kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadığı sürece, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Kişinin, böyle bir sabit yere sahip olması durumunda gelir, yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir. Bir Âkit Devlet mukimi olan bir gerçek kişinin böyle bir sabit yere sahip olmaması, ancak diğer Âkit Devlette ilgili mali yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha fazla kalması halinde, bu kişinin bu diğer Devlette düzenli olarak kullandığı sabit bir yere sahip olduğu kabul edilecek ve bu diğer Devlette icra edilen yukarıda bahsedilen faaliyetlerinden elde edilen gelirler bu sabit yere atfedilebilecektir.

2. “Serbest meslek faaliyetleri” terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebî, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sözkonusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili mali yıl içinde başlayan veya biten herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve

b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir bu Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu veya denetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının veya bir müzisyenin ya da bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği şahsî faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği şahsî faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Âkit Devlette icra ettiği faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelire, bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin ya da yerel idarelerinin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde 1 ve 2 nci fıkrâ hükümleri uygulanmayacaktır. Böyle bir durumda sözkonusu gelir, yalnızca sanatçı veya sporcunun mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm aynı zamanda, bir Âkit Devlet mukimine yapılan düzenli ödemelere de uygulanacaktır.

2. “Düzenli ödeme” terimi, tam ve yeterli bir karşılık ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmesi için bir gerçek kişiye ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre içinde, belirli zamanlarda, para veya para ile ölçülebilir bir menfaat şeklinde düzenli olarak ödenecek belirli bir meblağı ifade eder.

Madde 19

KAMU HİZMETİ

1. Bir Âkit Devletin kendisine veya mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmet karşılığında, bu Devlet veya idare tarafından yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ve emekli maaşları yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Âkit Devletin kendisi veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRENCİLER, PROFESÖRLER VE ARAŞTIRMACILAR

1. Bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya ziyaretinden hemen önce diğer Âkit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci, meslekî eğitim gören kişi veya stajyere geçimini, öğrenimini veya meslekî eğitimini sağlamak amacıyla bu Devlet dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Bir Âkit Devleti, bu Devletteki bir üniversite, yüksek okul veya kabul görmüş diğer bir eğitim kurumunda öğretim veya araştırma yapmak amacıyla ziyaret eden ve bu ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin ilk ziyaret tarihinden itibaren iki yılı aşmayan bir süre için sözkonusu öğretim veya araştırma karşılığında elde ettiği gelirler, sözkonusu gelirlerin bu Devletin dışındaki kaynaklardan elde edilmesi koşulu ile ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Sözkonusu araştırmanın kamu yararına değil de, esas olarak belirli bir kişi veya kişilerin özel menfaati için yapılması halinde, bu araştırma karşılığında elde edilen gelire 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 21

DİĞER GELİRLER

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, gerçek lehdar olduğu ve bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan sözkonusu gelirin lehdarı, diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette bulunan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve gelirin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri ya da sabit yer arasında önemli bir bağ bulunmakta ise bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİN ÖNLENMESİ

1. Bir Estonya mukimi için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

a) Bir Estonya mukimi, bu Anlaşmaya uygun olarak Türkiye’de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinden, Estonya kendi iç mevzuatında daha avantajlı bir uygulama sözkonusu olmadığı sürece, bu mukimin gelirine ilişkin vergiden, Türkiye’de ödenen gelir vergisine eşit bir tutarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte, sözkonusu mahsup, Türkiye’de vergilendirilebilir gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan Estonya’daki gelir vergisi miktarını aşmayacaktır;

b) (a) bendinin amaçları bakımından, Estonya mukimi bir şirket, Türkiye’de mukim bir şirketten, en az % 10 oy hakkına haiz hisseleri dolayısıyla temettü elde ettiğinde, Türkiye’de ödenen vergi yalnızca temettüler üzerinden ödenen vergiyi değil, aynı zamanda içinden temettü ödemesi yapılan şirket kazancı üzerinden ödenen vergiyi uygun düşen kısmı da içerir.

2. Bir Türkiye mukimi için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

a) Bir Türkiye mukimi, (b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak Estonya’da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergiden muaf tutacak; ancak, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken, muaf tutulan geliri vergiden muaf değilmiş gibi dikkate alarak bir vergi oranı uygulayabilecektir.

b) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10, 11 ve 12 nci maddelerine uygun olarak Estonya’da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Estonya’da ödenen vergiyi eşit bir tutarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte sözkonusu mahsup, Estonya'da vergilendirilebilir gelir için, mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

Madde 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden, özellikle mukimlik yönünden, değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tâbi tutulmayacaklardır. Bu hüküm aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalımsızın, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, diğer Devlette, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır. Bu hüküm bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, sözkonusu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir.

4. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tâbi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden veya buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tâbi tutulmayacaklardır.

5. Bu madde hükümleri, bu Anlaşma kapsamındaki vergilere uygulanacaktır.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Sözkonusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin ilk bildiriminden itibaren üç yıl içinde yapılmalıdır.

2. Sözkonusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamadığı takdirde, Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Varılan Anlaşma, Akit Devletlerin iç hukukundaki zaman sınırlamalarına bağlı kalmaksızın uygulanacaktır.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan ya da kendilerinden veya temsilcilerinden oluşan ortak bir komisyon vasıtasıyla haberleşebilirler.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanması için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tâbi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci maddeyle sınırlı değildir. Bir Akit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2.1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Akit Devleti :

- a) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına veya idari uygulamalarına uymayacak idari önlemler alma;
- b) Kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurlar veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 27

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Akit Devletlerin Hükümetleri, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal koşulların tamamlandığını birbirlerine bildireceklerdir.

2. Bu Anlaşma, 1 inci fıkrada bahsedilen bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri her iki Akit Devlette de;

- a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan gelirler için;
- b) Diğer vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her mali yıla ilişkin vergiler için hüküm ifade edecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden her biri, herhangi bir takvim yılının sonundan en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, her iki Akit Devlette de :

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya borçlanılan gelirler için;

b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her mali yıla ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

Türk, Estonya ve İngiliz dillerindeki nüshalarda, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 25 Ağustos 2003 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir. Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Kemal UNAKITAN

ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Kristina OJULAND

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının (bundan sonra Anlaşma olarak bahsedilecektir) imzalanması sırasında, imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1.6 ncı veya 13 üncü madde ile ilgili olarak :

Bir gayrimenkul varlığın iktisabına ilişkin olarak, bu gayrimenkulün sahibi tarafından verilen veya garanti edilen opsiyon veya benzeri haklardan elde edilen gelir veya kazancın, eğer sözkonusu gelir veya kazanç doğrudan veya dolaylı olarak bu varlığın sahibi tarafından elde ediliyorsa, gayrimenkul varlığın bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği hususunda anlaşılmıştır.

2.7 nci maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak :

Bir Akit Devlet tarafından indirimine müsaade edilen giderlerin, sadece işyerinin faaliyeti ile doğrudan ilgili indirilebilir giderleri içereceği hususunda anlaşılmıştır.

3.8 inci maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak :

Bu maddenin amaçları bakımından, bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte uçak veya gemi işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, 1 inci fıkra hükümlerinin uygulandığı kazançların yanı sıra arazi olarak konteynerlerin kullanımı veya kiralanmasından elde edilen kazançları da kapsayacaktır.

4.24 üncü maddenin 2 nci fıkrası ile ilgili olarak :

Türkiye yönünden, mükellefin, karşılıklı anlaşmanın sonuçlandırılmasından doğan iadeyi, vergi idaresinin kendisini karşılıklı anlaşma sonucundan haberdar etmesinden itibaren 1 yıllık bir süre içerisinde talep etmek zorunda olduğu hususunda anlaşılmıştır.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokol'ü imzaladılar.

Türk, Estonya ve İngiliz dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 25 Ağustos 2003 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir. Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Kemal UNAKITAN

ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Kristina OJULAND

